

Rozhovor prezidenta republiky pro Press klub Frekvence 1

11.9.2022 - Miloš Zeman | Správa Pražského hradu

Přeji vám hezký dobrý podvečer ze zámku v Lánech, z Masarykovy pracovny, a spolu se mnou už je tady i prezident České republiky pan Miloš Zeman. Dobrý podvečer.

Dobrý večer.

Takřka celý svět zasáhla ve čtvrtek večer zpráva o úmrtí královny Alžběty II. Novým anglickým králem se stal okamžitě Karel III. Vy jste mu včera gratuloval a pozval jste ho na opětovnou návštěvu České republiky. Jestli dovolíte, ocituji z Vašeho dopisu. Vaše Veličenstvo, můj osobní vztah k velké Británii pro mě byl vždy srdeční záležitostí. Vynikající vzájemné vztahy mezi našimi zeměmi mají dlouhou historickou tradici, a to i co se rodokmenu královské rodiny týče. Věřím, že Vaše panování naše vztahy dále prohloubí. Víím, že jste Českou republiku opakovaně navštívil, a bylo by nám nesmírnou ctí, kdybyste přijal pozvání k opětovné návštěvě naší krásné země v pozici Jeho Veličenstva krále Velké Británie a Severního Irska. Konec citátu z Vašeho dopisu. U nás byl nový anglický král ještě jako princ pětkrát. Věříte, že by mohl třeba brzy přijet?

Vzhledem k tomu, že zde byla anglická královna, tak nevidím důvod, proč by tady alespoň jednou nebyl i anglický král.

Měl jste možnost se s ním někdy setkat, v minulosti?

Dokonce několikrát, ale byla to celkem krátká setkání při různých recepcích a podobně. Spíše jsem se setkával s královnou, několikrát, z toho poprvé, když ji pozval Václav Havel, to už je velmi dávno, a setkal jsem se s ní v Buckinghamském paláci, kde byla i moje paní a moje dcera, a několikrát jsme se také viděli na recepcích. Jak vidíte, oba dva máme černou kravatu, já jsem na Hradě nechal spustit vlajky na půl žerdi, protože to byla vzácná osobnost, a víte, nejde jenom o jednoho konkrétního člověka, jde o to, že v Británii je královna zobrazením a ztělesněním mnohasetleté tradice, je to něco podobného, jako kdyby nám vládli Přemyslovci, nebo alespoň Lucemburci. O Habsburcích bych radši nemluvil. A právě ten symbol té obrovské kontinuity dějin je něco, co dává královně, bez ohledu na formální kompetence, nesmírně vlivnou pozici.

Karla III. teď nicméně čeká rozloučení s maminkou, královnou Alžbětou. Už je jasné, kdo se za Česko zúčastní posledního rozloučení?

Ano, já jsem poprosil Petra Fialu, aby se toho zúčastnil, z toho prostého důvodu, že mně, jak možná víte, lékaři zakázali létat, protože mám díru v břiše kvůli žaludeční sondě, a Petr Fiala souhlasil, takže jsem mu poděkoval a řekl jsem mu, že mu to oplatím.

S odchodem královny Alžběty končí jedna dlouhá éra britské historie, Vy jste to i zmínil. Nový král prohlásil, že bude oddaně a doživotně sloužit vlasti. Věříte tomu, že Karel III. plně naváže na odkaz své matky?

Zcela určitě ano. Uvědomte si, že on se na tu funkci velmi dlouho připravoval, a myslím si, že bude

naprosto schopný to vykonávat. Patrně nebude mít tolik času na nejrůznější charitativní akce, jako měl v minulosti, ale je zcela určitě nejpovolanější, kdo na tradici Alžběty II. může navázat.

Děkuji za Vaši vzpomínku na Alžbětu II. i za slova ohledně posledního rozloučení a toho, že se ho za Českou republiku zúčastní Petr Fiala. Pokročíme k dalšímu důležitému tématu, a to je energetická krize. Zítra podle informací rádia Frekvence 1, a Úřad vlády to potvrdil, zasedne mimořádně vláda, která by měla schvalovat mimo jiné zastropování cen energií. Následně o národních opatřeních bude v pátek na mimořádné schůzi jednat Sněmovna. Řeší podle Vás vláda situaci dostatečně?

Nic není černé a bílé. Já třeba oceňuji, že se vládě podařilo vyřešit ten problém s plovoucím terminálem, a tedy s dodávkami zkapalněného plynu. Na druhé straně mám své pochybnosti o takzvaném úsporném tarifu, jednak proto, že se připravuje strašně dlouho, už od března, a zadruhé proto, že jeho dosah tu krizi vlastně neřeší. Ale víte, my Češi máme takovou zvláštní vlastnost všechno kritizovat a vyhnout se pozitivním návrhům, takže když mně dáte dvě až tři minuty, tak Vám řeknu svůj návrh, o kterém jsem ostatně už mluvil několikrát, naposledy na Zemi živitelce v Budějovicích. Vy už jste mluvil o zastropování. Říkal jsem tehdy, že řadu, řadu let máme platný zákon o cenách, nemusíme si vymýšlet nic nového, nějaké úsporné tarify, které ani nejsou úsporné. Měli bychom tedy v rámci tohoto zákona prosadit regulaci cen energie, a to na základě nákladové ceny plus přiměřený zisk, dejme tomu zisk, který je průměrem za posledních několik let před energetickou krizí. Jak říká správně Pavel Blažek, na zisk není právní nárok, ale nemůžete nařídit cenový strop takový, aby produkční firmy byly ve ztrátě. Problém ovšem spočívá v tom, že ty firmy dnes, nikoli svojí zásluhou, mají neúměrně vysoké zisky. Takže, nedomnívám se, že by bylo nutné, jak se někdy tvrdí, aby se sáhlo k rozsáhlým kompenzacím, protože co chcete kompenzovat. Ve ztrátě nebudou a na zisk není právní nárok. Samozřejmě na tento názor se může ozvat polemika, ale já bych jako argument na závěr těch tří povolených minut uvedl, že něco podobného už dlouhá léta existuje v případě vody. Voda, která je de facto veřejným statkem, stejně jako de facto je veřejným statkem i elektřina, tak voda je cenově už dlouhá a dlouhá léta zastupována, a nikdo se tomu nebrání a nikdo nežádá nějaké kompenzace. Je tady firma, jmenuje se Veolia, která má mimo jiné na starosti vodní hospodářství, a nevšiml jsem si, že by šla kvůli zastropování cen vody se státem do sporu. Takže doporučuji jít touto cestou a ne vymýšlet si celou řadu nesmyslů.

Expremiér a šéf hnutí ANO Andrej Babiš v Press klubu Frekvence 1 ve středu řekl, že kdyby byl u vlády, okamžitě by donutil ČEZ k odchodu z lipské burzy. Je to také jedno z řešení?

Já kladu důraz především na to zastropování a myslím si, že všechno ostatní je okrajové.

Pojďme k ministru průmyslu Síkelovi. Televize Nova přišla v minulých dnech s informací, že se pod ním údajně kýve křeslo. Měl by ho podle Vás premiér vyměnit v kontextu řešení těchto událostí?

Víte, když jsem byl premiérem, tak jsem postupně vyměnil asi osm ministrů, nikoli proto, že by byli neschopní, ale proto, že někteří z nich už byli unavení, a pokud saháte k výměně ministrů, tak je dobré respektovat jejich lidskou důstojnost, to znamená mezi čtyřma očima je požádat, aby rezignovali sami, daleko spíše, než urbi et orbi sdělovat, že jste je odvolal.

Podle šéfa odborářů Josefa Středuly byste mohl uspořádat kulatý stůl o energetice s vládou, členy Parlamentu, odboráři a zaměstnavateli. Už je nějaký termín jasný, nebo je to v úvaze?

My jsme se dohodli s panem Středulou, že to zcela určitě bude po volbách, které se ostatně blíží, protože by nebylo dobré chápat tuto akci jako předvolební akci. Na druhé straně samozřejmě na tuto

výzvu musím reagovat pozitivně, protože si nedovedu představit, že prezident byl o něco takového požádán a že to odmítnul. Takže, protože já zdůrazňuji spíše odbornost než političnost a politik, který není současně odborníkem na energetiku, v této diskuzi, v tomto kulatém stolu nemá co dělat, tak se pokusím jak na půdě Parlamentu, tak na půdě vlády i jinde, samozřejmě v případě odborů, které to vlastně iniciovaly, i v případě odborů svolat ty, kteří energetice rozumí. Je jich poměrně málo, ale existují.

Píší Vám občané ohledně současné energetické krize? Například, že mají zálohy, které nezvládnou platit?

Samozřejmě, že ano, a právě proto si myslím, že je potřeba jednat rychle a ne to neustále odkládat, jako se někdy děje.

A budete chtít k lidem na toto téma například veřejně promluvit před začátkem zimy?

Především je zapotřebí něčeho konkrétního dosáhnout. Já si vážím úsilí Pavla Blažka, který, ač je ministrem spravedlnosti, zcela oprávněně svolává také jakýsi energetický kulatý stůl především z hlediska právního, protože i to zastropování musí být tak říkajíc lege artis. Na druhé straně si myslím, že teprve až budou známy výsledky, je čas pronášet projevy. V mém případě to bude zřejmě Vánoční poselství, jako vždy koncem prosince. Mimochodem poselství, kde se budu i loučit se svojí více než třicet let trvající politickou drahou, takže pokládám za nutné složit účty občanům. Pevně doufám, že v té době už bude situace podstatně lepší.

Vy se brzy budete stěhovat do nového domu v Lánech. Jestli dovolíte otázku, nebojíte se Vy sám, jaké dostanete zálohy na elektřinu a plyn?

To víte, že se bojím. Já jsem byl odpůrce solární energetiky na polích, protože jsem říkal, a zkušenost to potvrdila, že je zde solární tunel, neúměrně vysoké dotace, tím pádem neúměrně vysoké zisky takzvaných solárních baronů, ale vůbec se nebráním solárním panelům na střechách domů, kde ničemu nepřekážejí. Já sám ve svém bungalovu takové panely budu mít. Nedělám si iluze, že by mně to asi pokrylo celou spotřebu elektřiny, protože v tom bungalovu se bude elektřinou i topit, ale pokusím se být co nejvíce úsporný, aniž bych si nutně bral dva svetry.

Ano, teď jste narazil na další téma. Máte nicméně ve skříni nějaké svetry před zimou?

Každý člověk má několik svetrů.

Já reaguji na slova šéfky Sněmovny Markéty Pekarové Adamové směrem k veřejnosti. Asi jste je zaznamenal.

Bohužel jsem je zaznamenal.

Já se jenom vrátím k tomu Vašemu domu, jestli dovolíte takovou doplňkovou otázku. Bude se v tom domě topit už letos v zimě?

Prosím?

Bude se v tom Vašem bungalovu topit už letos v zimě?

No tak já končím osmého března, a z toho zcela logicky vyplývá, že někdy v lednu nebo v únoru se tam přestěhuji. Vaše otázka je poněkud nepatřičná, pane redaktore, protože když se budu stěhovat v

zimě, tak zajisté neočekáváte, že tam v zimě budu mrznout.

Rozumím, zkoušel jsem to diplomatickou cestou. Každopádně, pokud bychom uzavřeli téma energetika, co byste jako hlava státu teď prostřednictvím Frekvence 1 vzkázal lidem, kteří nás slyší, bojí se té zimy, mají třeba vysoké zálohy?

Řekl bych jim, donuťte svoji vládu, protože přesně od toho tady vláda je, aby konala. Jak jsem říkal už v Budějovicích, kdy jsem mluvil o energetice, nejhorší je nedělat nic. Ale znovu, i když jsem zkritizoval takzvaný úsporný tarif, ocenil jsem úspěch vlády, pokud jde o ten terminál v Holandsku.

LNG.

Ano.

Říká v Prezidentském Press klubu Miloš Zeman. Jana Mračková Vildumetzová z hnutí ANO k třicátému září rezignuje na pozici místopředsedkyně Sněmovny. Byla terčem kritiky kvůli tomu, že podnikatel Zakaría Nemrah obviněný v kauze Dozimetr byl svědkem jejího manžela na jejich svatbě a je také kmotrem jejich dítěte. Je to podle Vás správný krok v celé té kauze?

Víte, já paní Vildumetzovou znám jako hejtmanku Karlovarského kraje, považuji ji za velmi schopnou političku, bohužel udělala nešťastnou chybu, kterou si v té době zřejmě ani neuvědomila. Nikdo by jí nevyčítal, že pan Nemrah, který v té době nebyl stíhán, byl na její svatbě jako svědek nebo že byl kmotrem jejího dítěte. To, co se jí dá vyčítat, je, že to zamlčela, a myslím si, že to byla chyba, která se přihodí občas každému z nás. Nicméně přeji jí vše dobré do budoucnosti a věřím, že se do politiky ještě vrátí.

Vy sám sledujete nějak výrazně kauzu Dozimetr?

Tak to víte, že ano.

Předseda hnutí STAN a vicepremiér Vít Rakušan by měl podle více než poloviny Čechů, konkrétně šestapadesáti procent, kvůli kauze kolem jmenování šéfa civilní rozvědky Petra Mlejníka rezignovat na post ministra vnitra. Vyplývá to z průzkumu agentury Median pro Český rozhlas.

Já jsem se sice nikdy neřídil průzkumy veřejného mínění, ale v tomto případě ten průzkum a názor veřejnosti chápu. Svého času jsem ocenil, že pan Rakušan jako ministr vnitra velmi dobře zvládl migrační vlnu z Ukrajiny, to je třeba ocenit. Na druhé straně zdaleka nejde jenom o pana Hlubučka. Jde o celou sérii skandálů, které hnutí STAN v poslední době provázely, a pan Rakušan jako předseda tohoto hnutí za to nese určitý díl odpovědnosti. Víte, když jsem byl předsedou sociální demokracie, tak jsem vyznával jedno jednoduché heslo, za každý neúspěch dané strany, nebo v tomto případě hnutí, může předseda, a za každý úspěch jeho okolí. Je to tak trochu masochistický postoj, ale dáváte si alespoň pozor, aby těch neúspěchů nebylo příliš mnoho, a v případě pana Rakušana, i když uznávám i jeho zásluhy, těch neúspěchů v čele STANu bylo příliš mnoho.

Zkouším si přeložit Vaše slova. Našel bych Vás tedy v těch šestapadesáti procentech, kteří si myslí, že by měl odstoupit?

Já respektuji právo předsedy vlády navrhnout mi odvolání některého z ministrů. Předpokládám, že kdybych takový návrh dostal, tak bych mu vyhověl.

Před několika dny vláda Petra Fialy čelila prvnímu pokusu opozice o vyslovení nedůvěry. Přemýšlel jste v ten den, anebo v těch dvou dnech, na chvíli nad tím, co byste udělal, kdyby vláda dostala nedůvěru?

Udělal bych v podstatě totéž, co udělali prezidenti přede mnou. To znamená, začal bych jednat o sestavení nové vlády, protože to je povinnost prezidenta, nikoli svévole, ale povinnost. Velmi pravděpodobně bych opět sáhl k úřednické vládě. Úřednické vlády zde byly jak v podobě pana Tošovského, to bylo za Václava Havla, pak tady byla úřednická vláda Jana Fischera, úřednická vláda Jiřího Rusnoka, no tak teď by byla čtvrtá úřednická vláda čili nic nového pod sluncem. Ale, jak víte, k vyslovení nedůvěry nedošlo.

Minulý týden se konala na Václavském náměstí protivládní demonstrace, které se zúčastnilo podle odhadu okolo sedmdesáti tisíc lidí. Můžou podle Vás protesty přerůst v generální stávkou?

Tak pan Středula, který by asi byl svolavatelem generální stávky, to nevyloučil. Uvidíme, jak rychle bude vláda reagovat na energetickou krizi. Já jsem v podstatě vyzval k řešení, mimochodem, mám-li to kvantifikovat, tak se například uvažuje o limitu dvou set eur za jednu kilowatthodinu, což je ta rozumná zisková cena se ziskovou marží. A víte, v čem je výhoda? Že když zastropujete cenu, tak ten výsledek dostává přímo spotřebitel. Zatímco když zavedete takzvanou windfall tax, to znamená zdanění neúměrných zisků, tak příjem z této daně jde do státního rozpočtu, nikoli přímo ke spotřebiteli, a pak to velkopansky nějak přerozdělit. A nikdo neví, kam co dáte. Čili opakuju ještě jednou, zastropování má tu výhodu, že okamžitě spotřebitelé pocítí nižší cenu, aniž by přitom producenti trpěli, protože nelze od producentů spravedlivě žádat, aby vyráběli se ztrátou.

Bude to rok, co jste měl větší zdravotní problémy. Jak Vám je aktuálně?

Ale celkem dobře. Ono samozřejmě známe česká média, ale možná i média obecně, to znamená schopnost zveličení něčeho je jim vlastní. Nicméně, ano, měl jsem zdánlivě banální nechutenství, ale vlastně na vlastní kůži jsem se dozvěděl, že i banální nechutenství, pokud je velmi intenzivní, může způsobit potíže metabolismu. To znamená, nechutná Vám jíst, hubnete, ztrácíte mimo jiné svalovou hmotu, a tak to byla dost těžká chvíle a díky lékařům jsem se z toho dostal.

Myslíte, že Vám lékaři povolí rozlučkovou cestu do Izraele? Mluvil jste o ní jako o své srdeční cestě. Ovšem také se zatím nepodařilo přesunout ambasádu z Tel Avivu do Jeruzaléma.

Nu, jak jsem Vám před chvílí řekl, lékaři mně zakázali létat, a to samozřejmě platí i o cestě do Izraele. Nicméně předpokládám, že se s prezidenty jak Izraele, tak Německa a Číny, minimálně s těmito třemi, rozloučím formou videokonference, kde jim poděkuji za jejich přátelství a popřeji vše dobré. No a z toho tedy vyplývá, že asi přesvědčím pana premiéra Fialu, že bychom někdy v lednu nebo v únoru přesunuli ambasádu z Tel Avivu do Jeruzaléma. A pokud se tak stane, tak to bude nejkrásnější dárek na rozloučenou, který budu moci dostat.

V týdnu začal soud mezi Vámi a psychiatrickou Džamilou Stehlíkovou. Ta trvá na tom, že potřebujete, jak ona říká, psychiatrickou pomoc. Budu citovat, u soudu řekla, že za jejími dřívějšími žalovanými výroky o Vašem zdraví stál dobrý úmysl, záchrana Vašeho života. Vy po Džamile Stehlíkové žádáte omluvu a milion korun na Fond ohrožených dětí. Soudkyně avizovala, že nechá vypracovat lékařský posudek k Vašemu zdravotnímu stavu v době hospitalizace. Oslovit chce některý z mimopražských ústavů. Chcete na to nějak reagovat, na ten průběh?

Já sice nevidím důvod, proč na paní Stehlíkovou nějak emfaticky reagovat, protože nestojí za to, ale chtěl bych říci, že samozřejmě si moje zdravotní problémy vymyslela. Je zajímavé, že o skutečném zdravotním problému vůbec nemluvila, to bylo to nechutenství, ten metabolismus. Mluvila o deliriu tremens, o tom, že jsem závislý na alkoholu a tabáku. No, kdybych byl, tak už téměř rok nekouřím a nepiju alkohol. A v každém případě ten milion korun, který jste zmínil, pokud ho vysoudím, dám jako obvykle na Fond ohrožených dětí, tedy na Klokánky, kam pravidelně jako prezident každý měsíc přispívám šedesáti tisíci korun, no a kdybych vysoudil ten milion, tak to bude další hezký dárek Klokánkům.

Vy jste se v pátek na Pražském hradě setkal s americkým ministrem obrany Austinem a shodli jste se na tom, že obranná spolupráce mezi Českem a Spojenými státy je na vysoké úrovni a chcete pokračovat v jejím posilování a prohlubování. Mluvili jste také o válce na Ukrajině?

Mluvili jsme samozřejmě také o válce na Ukrajině. Já jsem mu citoval slova izraelského prezidenta, která mně říkal během své návštěvy v Praze, a sice, že Putin zaútočil na Ukrajinu díky kapitulaci NATO v Afghánistánu, protože považoval Severoatlantickou alianci díky této kapitulaci za neuvěřitelně slabou. Pokud jde o pana ministra, ten namítal, že Američané museli z Afghánistánu odejít, protože si to přál afghánský lid, ale já s tím nesouhlasím. Myslím si, že to byla tragická chyba, která otevřela prostor Tálibánu, a nevěřím, že by většina afghánského lidu si přála úspěch Tálibánu. Nehledě na to, že jsme touto kapitulací v Afghánistánu nechali na pospas tisíce a tisíce demokratů, kteří teď už možná ani nežijí.

Mělo by podle Vás Česko jako momentálně předsednická země Evropské unie zkusit iniciovat nějaká jednání o míru mezi Ruskem a Ukrajinou?

My určitě ne, protože jsme zúčastněná země. Ale v úvahu přichází Čína, Izrael, Turecko a možná i některé další země. To znamená země, které mají vyváženou pozici, a nebudou tedy jakoukoli stranou brány jako zaujaté.

Nedávným hostem Press klubu Frekvence 1 byl publicista Ladislav Boldi, který napsal knihu Svět bez Putina. V ní je dle něj klíč k tomu, aby se to stalo. Je to podle Vás vůbec možné, aby byl svět bez Vladimíra Putina?

Já pana Boldiho neznám a nečetl jsem ani tuto knihu, takže k důvodům, proč to tvrdí, se nemohu vyjádřit. Nicméně podívejte se na historii, byl tady svět bez Stalina, byl tady svět bez Chruščova, a to pomíjím trapné figurky, jako byl třeba Malenkov. Byl svět bez Jelcina, může být i svět bez Putina, jistě.

Pane prezidente, Sněmovna v týdnu v úvodním kole podpořila zvýšení letošního schodku státního rozpočtu na tři sta třicet miliard korun. Podepíšete takové zvýšení?

Sice ho s těžkým srdcem podepíšu, ale budu opakovat to, co už jsem říkal ve svém projevu ve Sněmovně k rozpočtu koncem minulého roku, a sice, že společným úsilím ODS a hnutí ANO byl státní rozpočet připraven o devadesát miliard korun příjmů, to je to zrušení takzvané superhrubé mzdy, a protože to bylo společné úsilí dvou těchto stran, tak asi není pravděpodobné, že se to v dohledné době vrátí, i když všichni ekonomové ve vzácné shodě to považují za naprostou chybu, tedy když se vláda připravila naprosto dobrovolně o devadesát miliard, tak svým způsobem zvyšování deficitu je sice v současné době zřejmě nutné, ale mohlo by být jednodušší, kdyby se tato chyba nestala. Stále věřím, že se jí podaří napravit.

Už za necelé dva týdny u nás proběhnou komunální a senátní volby. Proč by podle Vás měli lidé jít ke komunálním volbám? V minulosti jste to říkal, ale možná to stojí za zopakování.

Protože by si měli ve vlastním zájmu přát, aby jejich obce neřídili pitomci. A jak říká Jan Werich, kde blb, tam nebezpečno. A samozřejmě nechci jaksi uvádět konkrétní příklady, i když bych mohl mluvit například o starostovi Řeporyjí, který vyzval při příležitosti té nedávné demonstrace na Václaváku, aby proti demonstrantům se zasáhlo vodními děly. Toho jste si jistě všiml.

Ano.

Takže proto říkám, že pitomci by neměli být v čele jakékoli obce včetně Řeporyjí.

Vy budete volit v Lánech nebo v Praze? A už jste rozhodnutý, komu dáte hlas?

Ano, jsem v zásadě rozhodnutý. Dostal jsem už volební lístky, budu volit v Lánech, protože jsem si nechal přeložit trvalé bydliště z Prahy do Lán, zatím tedy do lánského zámku, ale za půl roku to budou rovněž Lány a můj bungalov, do kterého jsem investoval celoživotní úspory, a dobře jsem udělal.

Pojďme na dotazy posluchačů. Jana ze Senešnice píše: "Pane prezidente, média informovala, že na podzim přiletí do Čech syn paní Ivany Trumpové, Donald junior, sejdete se s ním a zavzpomínáte na jeho maminku?"

Tak pokud požádá o setkání, jistě se s ním setkám. Jinak zatímco s Ivanou Trumpovou jsme se setkali několikrát, tak s jejím synem jsme se nikdy neviděli.

Petr z Českých Budějovic: "Dobrý den, zítra začíná soud s Andrejem Babišem, budete ho prostřednictvím médií sledovat?"

Tak jako každý občan, ale domnívám se, že zase není dobré, aby se z toho soudu dělal nějaký inkviziční tribunál, takže budu brát v úvahu i to, že původně státní zástupce obvinění proti Andreji Babišovi stáhnul, čili rozhodně to není předem jasná a předem rozhodnutá věc.

Josef z Ostravy píše: "Sledoval jsem před týdnem pohřeb pana Gorbačova, jak vzpomínáte na setkání s ním?"

Tak těch setkání bylo několik a samozřejmě že ti, kdo se domnívají, že svrhli komunistický režim,, ať u nás nebo kdekoli jinde, mě budou kritizovat, ale komunistický režim i v Československu a jinde svrhnul, aniž by to chtěl, Michail Gorbačov. Někdy se úmysly rozcházejí s reálnými výsledky činnosti, ale uvědomte si, že například Gorbačov v době, kdy tady byly demonstrace v listopadu 89, zakázal zásah sovětské armády, která tehdy byla na našem území. Kdyby nic jiného, tak budu tvrdit, že komunistický režim spolusvrhnul Gorbačov a kdyby nebylo jeho, tak by bohužel naše tehdejší opozice sama o sobě moc nedokázala.

Libuše z Brna píše: "Pan Jaroslav Bašta, který byl ve Vaší vládě, bude za SPD kandidovat na prezidenta. Co na to říkáte?"

Znám Jaroslava Baštu jako velmi schopného diplomata a jako velmi slušného člověka. Nezapomeňte, že je mimo jiné i signatář Charty 77, což u mnoha dnešních komunistobijců není tak úplně běžné. Známe i člověka, který dokonce dvakrát podepsal Antichartu a dnes píše své sloupky bojující proti komunismu, ale tak už to někdy v životě bývá.

Richard Valenta napsal: “Dobrý den, pane prezidente, co říkáte na to, že se ANO s ODS na pražském magistrátu už předem chystají na povolební spolupráci. Nechybí Česku levice? Děkuji za odpověď.”

Tak sociální demokracie měla svého času přes třicet procent voličských hlasů a pokud je dnes nemá, mohou za to pouze a jediné její tehdejší vedoucí představitelé. Tím se vracím k tomu heslu, že předseda odpovídá za všechny chyby. Pokud jde o spekulace o koalici ANO a ODS na pražském magistrátu, proč ne. Já se dokonce domnívám, že za určité situace by byla možná i koalice ODS a ANO na celostátní úrovni, ale to je můj soukromý názor a jako prezident do toho nechci nijak zasahovat. Rozhodně by to prospělo alespoň tím, že by přestal být nadreprezentativní vliv některých pětiprocentních stran. Uvědomte si, že například Piráti se čtyřmi poslanci mají tři ministry. Připadá Vám to normální?

Jindřiška z Hradce Králové se ptá: “Pane prezidente, před několika dny zemřela zpěvačka Hana Zagorová, nepřemýšlel jste nad tím, že byste jí in memoriam udělil státní vyznamenání? Měla jsem ji moc ráda a zasloužila by si ho.” A takových dotazů přišlo více.

Potěším Vaši posluchačku. Ano. Znovu jí udělím státní vyznamenání. Když jsme spolu o tom jednali a já jsem ji navrhl před několika lety, tak tehdy paní Zagorová namítala, že je to zrovna v roce výročí, kdy Jakeš na Červeném Hrádku...

O hodné holce.

Ano, pronesl projev o hodné holce, vidím, že známe historické reálie. A paní Zagorová si tedy z tohoto důvodu, jak řekla, to nepřála, ale nepřála si ho v tomto roce. A teď, bohužel, to vyznamenání budu nucen udělit in memoriam.

Stane se to tak tedy letos, no příští rok už... Tak, teď jsem si odpověděl sám.

Ano.

Ano, vidíte, potýrám se sám.

Nejste tak úplně ve formě, protože pokud nedojde ke státnímu převratu a změně Ústavy, tak příští rok už bude vyznamenání dávat jiný prezident.

Ano, proto jsem si odpověděl sám na svůj přípodotek. Do Česka v úterý přiletí prezident Černé Hory Milo Đukanović. Čeká Vás mimo všech tradičních oficialit na Pražském hradě také společný oběd. O čem s panem prezidentem budete chtít mluvit?

Tak zatímco u jiných zemí mluvíme především o ekonomické spolupráci, tak sice některé české firmy v Černé Hoře investují, což je dobře, ale asi jedno ze základních témat bude turistika, protože Černá Hora je jednou z oblíbených turistických destinací pro české rekreaty, a samozřejmě budeme mluvit i o situaci západního Balkánu. Mimochodem řeknu panu prezidentovi Đukanovićovi, že jsme vyrovnali skóre, pokud jde o počet prezidentování, protože on i já jsme dvakrát prezidenty, ale prohrávám s ním šest ku jedné, pokud jde o premiérování, nevím, jestli to víte, ale pan Đukanović byl už šestkrát premiérem své země.

Mám doplňkovou otázku na závěr. Dnes je to přesně jedenadvacet let od útoku 11. září 2001. Původně jsem zvažoval dotaz, jestli je od té doby svět o něco bezpečnější, ale napadá mě jiná otázka. Vy jste tehdy prohlásil v projevu, že s teroristy se nevyjednává, ale bojuje.

Platí to stále?

Samozřejmě, že to platí stále. Já jsem říkal v projevu k velvyslancům že na summitech NATO jsem neustále kritizoval odchod z Afghánistánu, a říkal jsem to prezidentům Trumpovi i Bidenovi. Říkal jsem to při každé možné i nemožné příležitosti, včetně toho setkání s americkým ministrem obrany. Byla to zbabělost. A pokud toto byla Vaše poslední otázka a pokud jsme oba dva zvyklí končit naše setkání nějakým bonmotem, tak Vám řeknu na závěr jeden bonmot, který ale není ode mě, ale od vynikajícího francouzského politika Talleyranda, který kdysi, po vraždě vévody z Enghieny říkal, Sire, je to horší než zločin. Je to chyba. A já tvrdím, že odchod z Afghánistánu, a to neustále opakuji, je horší než zločin. Je to chyba, zradili jsme afghánské demokraty, i když uznávám, že jich zase tolik nebylo, a odpískali jsme do jisté míry i boj proti mezinárodnímu terorismu.

Pane prezidente, děkuji za dnešní rozhovor pro rádio Frekvence 1. Dovolím si jednu malou připomínku, posluchači to teď nemohou vidět, ale po celou dobu rozhovoru mi po mém mikrofonu leze malý pavouček, tak věřím, že přinesl štěstí nám dvěma, ale i třeba občanům této republiky.

Tak já sice pavouky nemám rád, ale pokud je máte rád, je to Vaše volba.

Děkuji za rozhovor, přeji pevné zdraví a příště na Frekvenci 1 opět na slyšenou.

Poučil jsem se, že přání pevného zdraví mělo být na prvním místě, ať mluvím s kýmkoliv, protože teprve teď vím, jak je to zdraví důležité.

Přeji Vám hezký večer.

Hezký večer.

A já jen dodám, že hostem zítřejšího Press klubu Frekvence 1 bude premiér Petr Fiala. Vzhledem k mimořádnému jednání vlády od 17 hodin budeme rozhovor v odpoledních hodinách předtáčet a, pokud to vše dobře dopadne, uslyšíte ho v 18 hodin. A ještě dodám, že záznam rozhovoru s prezidentem Milošem Zemanem najdete už za chvíli na našem webu www.frekvence1.cz a fotografie a krátké video ze začátku vysílání pak na Facebooku a Instagramu Frekvence 1. Vracím slovo do Prahy.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-press-klub-frekvence-1-16578>